

stílusa is már készen volt régen olyanul, amit egyenlő értéknek szívesen elfogadtak. Ami eddig sejtés, keresgélés volt: a magyar kifejezési mód egyszerre eleven valóság lett, biztosan így helyes, mert a hagyománnyal igazolt s amint mondtuk, a magyar stílus akarói között ő a legteremtőbb erejű, aki feltárta a magyar hagyományokat“. „Wigand Attila földjén megtalálta a régi törvényt s ezt hozza a magyar stílus építőinek biztos mértékeül. . .“ Így ír Wigandról éveken keresztül a kritika. A „Turán“ 1917. évf. 10. Márkus „Thoroczkay könyvei“ c. tanulmányában mondván: - „A néplélek összefoglalt művészi tehetsége egy művelt egyénben öntudatosítva: ez Wigand népiességének lényege s itt válik el mindazoktól, akik előtte az úgynevezett „magyar stílust“ szent akarattal, de hamis nyomon megteremteni akarták. Lechner kísérletei azért kallódnak el epigonjai reménytelen mézeskalács-házaiban, mert ő nem a különösképeni magyar élet formáiból indult s nem kereste az ősiséget s elégedett meg más idegen kultúrák, kész forrásaival. Lechner csak a magyar ornamentikát tanulta meg, Wigand a magyar mesterségek logikáját nyomozta ki. Egyéni eredményekben nem akarjuk összevetni e két mestert; ám pedagógiai értékben a Wigand megállapításainak kell adnunk az elsőséget, mert amit Lechner kezdett, az a meglévő magyar díszítés volt - az sem eredeti forrásból, - hanem amint Czákó megállapította Huszka nyomán másodkézből másolva, - Wigand pedig a jelen hamva alatt izzó turáni lélek örök szikráját fűtta eleven lángolásra. . .“ Könyveiről azt mondja, hogy: „. . . a magyar írók külön megköszönhetik Wigandnak a komor szépségű ősi szavakat“. Gárdonyi pedig egyik levelében írja: „. . . mondataidnak ősies zamatát, tiszta magyarságát őszinte, bámuldozó szemmel becsülöm“. Kós írja „A lakóház művészete“ című tanulmányában - Minerva, Kolozsvár, 1928: - „Akiknek alkalmuk volt látni nagy magyar építőművészünk: Wigand által tervezett falusi népházakat, iskolákat, az ma már tudni fogja, hogy egyszerű eszközökkel, falusi mesteremberekkel mit lehet csinálni. De megláthatja, milyen egészséges példadással szolgáltak a népnek a maga építkezésében.“ A „Pesti Napló“-ban 1930 márc. 15-én a „Kövekbe írt magyar dráma“ c. cikkben írja Kós, hogy „A magyar polgári ház s bútorstílus kialakulásában óriásit alkotott és a leghatározottabb, legbiztosabb utat eddig Wigand tette meg; ezen már csak tovább kell menni.“ A „Tér és forma“ 1927 nov. sz. írja Wigandról: „Az építőművész, tanár, író működése ismeretes, újabb méltatásra nem szorul. E helyett pályafutását, stílusát ismertetjük. Festőnek indult, a vászon szűknek bizonyult s áttér az építésre. Schikedanznál a renaissance, Hubertnél a barokk és gótika - Bajmóc vára - s az országház építésénél tölti az álstílusok undorában utolsó hét szűk esztendejét. Bekopog nála az élet s feloldja nyomott béklyóiból. Egyénisége hirtelen bontakozik. - A magyarok közül elsőnek jelenik meg 1900-ban a „The Studio“-ban, a német lapokban. Hírét külföldön alapozza meg, nagy állami ösztöndíjat